

AMINTIRILE UNUI MEDIUM

Traducere
Natalia Șt. Ionescu

Cu un studiu introductiv de *N. Porsenna*

Paul Editions

CAPITOLUL I	
Ce este mediumnitatea	5
CAPITOLUL II	
Fenomenul paranormal, creator al religiei creștine	40
CAPITOLUL III	
Fundamentul bio-fizic al mediumnității	70
CAPITOLUL IV	
Aspecte din viața omenirii viitoare	80
CAPITOLUL V	
Supraviețuirea este posibilă?	134
AMINTIRILE UNUI MEDIUM	167

CAPITOLUL I

CE ESTE MEDIUMNITATEA

Lucrarea de față, datorită cunoscutului medium și publicist englez Ernest Oaten, trebuie prezentată. Marele public nu-l cunoaște, o parte din cititori – probabil cei mai mulți – nu au decât o idee vagă, din auzite, despre noțiunea de medium. De aceea este necesar, socotim noi, să recomandăm cititorilor pe autorul volumului de față, și totodată să-i dăm oarecare informații documentare asupra facultății psihice numită „mediumnitate”, precum și a sferei ei de acțiune, a manifestărilor ei.

Aceasta nu înseamnă că vom întreprinde aici un studiu, nici măcar un rezumat, asupra mediumnității. Nu aceasta interesează. Orice carte scrisă de vreunul din experimentatorii consacrați, poate furniza din belșug aceste date cititorului dornic de a le cunoaște. Noi vom trece doar în revistă, sumar, descrierea subiectului, apoi vom dezvolta o temă de ordin filozofic: anume problemele de prezent și mai ales de viitor, ridicate de faptul mediumnității și al fenomenului paranormal.

*

Mediumnitatea nu este o însușire obișnuită, normală, pe care să o aibă fiecare individ și să o posede cu caracter de permanență, cum sunt celelalte însușiri fizico-psihologice ale omului. Nu. Este o facultate excepțională, neobișnuită, paranormală, cum se zice în știință, și de care se ocupă știința de avangardă numită metapsihică.

Medium se numește indiviul uman, în organismul căruia, sau în apropierea căruia se petrec fenomene paranormale.

Ce este mediumnitatea?

Este însușirea unui individ uman de a produce sau a provoca fenomene paranormale.

Ce este fenomenul paranormal?

Este, în organismul mediumului, luarea în cunoștință a exteriorului fără ajutorul simțurilor normale, precum: vedere fără ochi, auzire fără urechi, etc.

Este, în preajma mediumului, manifestarea unei prezențe și acțiuni umane deosebite de medium, de obârșie necunoscută.

Știința care se ocupă de fenomenul paranormal se numește metapsihică.

Dar înainte de metapsihică, spiritismul e acela care s-a ocupat de fenomenele paranormale, atribuind cauza lor prezenței și acțiunii spiritelor de oameni morți.

SPIRITISM ȘI METAPSIHICĂ

Metapsihica se ocupă prin urmare de acele fenomene rare și curioase, pe care marele public le cunoaște sub denumirea complet compromisă de spiritism: fenomene care, în teza spiritistă, presupun nemurirea sufletului după moartea fizică, evocarea spiritelor de oameni morți, convorbirea cu ele și intervenția lor în afacerile pământești.

Pusă în felul acesta naiv și simplist, problema este total repudiată de știință: atât de cea materialistă oficială, cât și de metapsihică. Aceasta din urmă nu se ocupă nici cu nemurirea, nici cu spiritele defuncțiilor. Ci se îndeletnicește cu fenomenele pe care vulgul, în ignoranța lui, și spiritismul în lipsa lui de metodă științifică, le atribuie în chip grosolan spiritelor și vieții „de dincolo”.

Faptul că cea mai mare parte din metapsihică, chiar din gânditorii de elită, ajung în cele din urmă la concluzia supraviețuirii personale, este cu totul altceva. Una este să ajungi acolo prin știință, cercetare și metodă științifică, și alta să admiți de la început, orbește, o temă nedemonstrată, în care factorul esențial este naivitatea, atunci când nu e superstiția sau atitudinea religioasă.

IBRIS | We know books

Este interesant ca cititorul să ia cunoștința despre cum s-a ajuns la spiritism și la ideea nemuririi în lumea modernă.

Fenomenele care le-au dat naștere au existat de bună seamă în toate timpurile, din cea mai străveche antichitate, în toate țările și la toate popoarele din Univers. Dar spiritismul modern a răsărit aproape spontan din fenomenele de la Hydesville.

Ce sunt „fenomenele de la Hydesville”?

În anul 1848, în satul Hydesville, U. S. A., trăia familia Fox, alcătuită din părinți și 3 fete, între 12 și 15 ani: Kate, Margaret și Leah. Un fapt straniu se petrecu deodată în casa acestei familii. Fetițele începură a auzi în peretele odăii lor lovituri inexplicabile, fără o cauză cunoscută sau plauzibilă. Una din copile își dădu cu părerea că poate să fie sufletul unui mort: credință veche de când lumea, întemeiată pe fenomene identice.

În fenomenele de la Hydesville intervine deci, pe lângă întâmplarea în sine, al doilea factor al inventivității creatoare a observatorului. Una din fetițe, Margaret Fox, nu se mulțumește cu explicația găsită, ci imaginează pe dată un alfabet convențional, pentru a se înțelege cu sufletul pribeag din cealaltă lume. Fiecare literă a fost înlocuită cu un număr de bătăi în perete, astfel conversația se statornici pe loc între cele trei copile și „sufletul” din lumea de dincolo.

Așadar, un prim rezultat: suflet sau nesuflet, necunoscutul care lovea peretele era o inteligență conștientă, o conștiință omenească. El mărturisi familiei Fox că este în adevăr sufletul unui mort, anume al unui negustor ambulant, care locuia în acea casă și fusese asasinat în pivnița ei.

Lesne de înțeles, vestea aceasta se răspândi neîntârziat printre vecini, apoi în tot satul și fură de ajuns câteva luni pentru ca toată America și Europa să înceapă a conversa cu „spirite de morți”. Se întrebuițau felurite alfabete convenționale, ca masa, paharul, etc., variante ale alfabetului imaginat pentru întâia oară în lume de Margaret Fox. Fenomenele în sine se produc de când există omenirea, dar nimănui înainte nu-i trecuse prin gând să inventeze un alfabet, spre a înjgheba convorbiri familiare cu dușii de pe lume. Sau în orice caz, lucrul se întâmpla prin temple secrete, prin laboratoare de magi și alchimiști, și era ferit de ochii vulgari.

O a doua constatare trebuie desprinsă: asemenea fenomene nu

se petrec oricând și oricui, ci numai anumitor persoane, deosebit înzestrate cu un dar misterios, și care astăzi se numesc mediumi, lucizi, psihiști sau metagnomi. Fetele Fox erau mediumi: mediumnitatea era ereditară în familia lor. *Medium* înseamnă mijlocitor: între cei vii și sufletele celor morți.

Iarăși, este interesant de știut că afirmațiile entității invizibile, care se dădea drept sufletul negustorului ambulant se dovediră exacte. O săpătură făcută în pivnița casei din Hydesville duse la descoperirea unui schelet. Dar nu era acesta. Abia în anul 1910, deci după 62 de ani, dărâmându-se zidul pivniței, se găsi în spatele acestuia un alt zid, iar între ziduri alt schelet, și alături de el geanta negustorului. Fenomenul se lămurii pe deplin.

Mișcarea uriașă dezlănțuită în lume de „fenomenele din Hydesville” deveni doctrină sub pana omului de știință francez Antoine Rivail (Allan Kardec) și a fost numiți „spiritism”.

De la William Crookes încoace ea deveni știință pozitivă: marele fiziolog francez Charles Richet o numi metapsihică, adică dincolo de psihic, cu alte cuvinte, se ocupă de fenomenele ce se petrec dincolo de psihologia normală a individului. Acesta i-a rămas numele oficial.

De atunci, noua disciplină și-a făcut drum. Ea se studiază oficial în mai multe universități. Astfel, fie sub formă de capitole la cursul de psihologie experimentală, fie predată la catedre speciale, metapsihica se învață la facultățile din: Lisabona (Portugalia), Lund, Stockholm (Suedia), Leyden, Utrecht (Olanda), Leipzig, Bonn, Tübingen (Germania), Duke, Holpkins, Harvard (Statele Unite), Londra, Cambridge, Oxford (Anglia), Belgrad (Serbia), Atena (Grecia), Buenos Aires (Argentina).

Țările care încă nu posedă catedre oficiale au institute speciale, conduse de gânditori și savanți de avangardă, care pregătesc terenul învățământului public. Astfel, la Paris funcționează marele „Institut Mètapsychique International”, creat prin generozitatea bogătaşului Jean Meyer și pus sub conducerea unor înalte personalități din lumea savantă. Experiențele făcute acolo, sub cel mai riguros control, într-un laborator bine utilat cu aparate de fizică, și consemnate apoi în „Revue Mètapsychique” precum și în cărți, fac lege. Institute similare există în Anglia, Statele Unite și Italia.

Cu toate că fondatorul spiritismului, Allan Kardec, a proclamat necesitatea pentru noua doctrină de „a fi științifică sau de a pieri”, el însuși i-a dat numai un caracter semi sau pseudo-științific. Și cu toate că urmașii lui au numărat printre ei savanți de înaltă valoare, ale căror scrieri documentate au un caracter sever științific, spiritismul și-a mai făcut nume rău în cercurile științifice și din motivul că *marele public a tăbărât pe el și l-a exploatat*.

L-a exploatat și l-a compromis. „Cercurile de familie”, unde se fac experiențe numeroase (și unde s-au relevat de altfel o seamă de mediumi remarcabili), sunt în cea mai mare parte a cazurilor o colecție de naivi, amăgiți de câțiva impostori, așa-zii „mediumi”. E de mirare cum intelectuali veritabili – profesori, medici, juriconsulți, ofițeri superiori, etc., – se lasă duși de nas de niște oameni simpli, lipsiți de carte și de inteligență, care îi păcălesc în chip grosolan, iar ei acceptă totul fără judecată și fără niciun control. Numai văzând spectacolul lamentabil al unei zise „ședințe de spiritism” într-o familie, îți dai seama ce relativă e inteligența omenească, ce infirmă e uneori cultura.

Chiar în „cercurile” unde se lucrează cu un medium adevărat și se obțin rezultate reale, controlul lipsește cu desăvârșire, metoda de lucru este primitivă, având drept scop numai să satisfacă curiozitatea asistenților ce vor să „vorbească cu morții”.

Cum nu toate ședințele reușesc, și cum orice medium, chiar din cei mai renumiți, este – așa cum s-a constatat de oamenii de știință – predispus să trișeze, voluntar sau chiar involuntar – ne putem închipui ce amestec de realitate și șarlatanie este o asemenea ședință, ce bază științifică se poate pune pe ea. Mai ales când „mediumul” simte slăbiciunea vreunui asistent, care dorește să revadă sau să audă măcar vocea unei ființe dragi decedate de curând, trucajul viclean sau minciuna grosolană au un câmp magnific de desfășurare. Atunci mediumul este înconjurat și lingușit ca un zeu – uneori răsplătit proporțional – și pentru nimic în lume n-ai scoate din capul asistentului inconsolabil că „mesajele” ce vin cu paharul sau cu piciorul mesei nu sunt de la ființa iubită. Iluziile sunt scumpe, nimeni nu renunță la ele cu una cu două.

Pentru că am ajuns la acest capitol al mediumilor mistificatori, este interesant să accentuăm o pagină de psihologie omenească,

arătând cu câteva exemple cum minciuna, vanitatea, curiozitatea și durerea umană se împletesc, atunci când cercetarea fenomenelor este încăpută pe mâini profane și vulgare.

Iată câteva cazuri:

1. O doamnă, foarte simplă în ce privește cultura, a ținut să-mi arate marile însușiri de medium ale unei nepoate a ei, în vârstă de două zeci și ceva de ani. Mediumul lucra bineînțeles cu paharul pe un alfabet. Îndată ce ne-am așezat împrejurul mesei, doamna a comandat imperios:

— Să vie spiritul lui Ionel Brătianu.

Negreșit, spiritul s-a prezentat. Mi-am dat seama că este o banală mistificare, ca multe altele, dar ceea ce m-a uimit era lipsa totală de interes material și moral pentru care domnișoara se preta acelei înșelăciuni în sânul familiei, în strictă intimitate, uneori până la ziuă albă. Uimirea și admirația mătușii, unchiului, mamei, etc. dospeau se vede pâinea ei sufletească.

2. O doctoriță vorbindu-mi de o tânără croitoreasă care ar fi un puternic medium, și stăruind cu tot scepticismul meu să asist la o ședință, m-am dus. Scena s-a petrecut într-un mic atelier de croitorie. Croitorul a aprins o țigară, fata-medium s-a ridicat de la mașina de cusut și s-a așezat în fața unei mese, pe care era așezat inevitabilul pahar și alfabet. Spiritul chemat era fiica moartă a croitorului. Am înțeles... În speță, mediumul mistificator făcea o operă caritabilă, căci bietul om, disperat după moartea copilei lui, își regăsise liniștea de când vorbea cu ea „la spiritism”.

3. Convingerea acestor oameni mistificați e atât de fanatică, încât de multe ori impune respectul.

Un negustor foarte cumsecade, care de asemeni se consola prin spiritism de moartea unei fiice, îmi spunea într-o zi, cu o simplitate mișcătoare, ca pe un lucru banal al vieții curente:

— Azi dimineață am vorbit cu fata mea...

Era atâta liniște, atâta seninătate și certitudine în afirmația lui, încât ar fi fost o crimă să încerci a-l convinge că era mistificat. Să-l redai durerii? De ce?...

4. Iată un alt caz, în care vanitatea atingea proporții patologice:

O doamnă de vreo cincizeci de ani, căreia unica fiică i se sinucisese, se ducea zilnic la cimitir, la mormântul copilei. Acolo

simula vederi de apariții, discuții cu spiritul fetei... Și toate acestea, ca să se dea în spectacol altor jalnici, veniți la mormintele de pîmprejur. Această mamă, realmente îndurerată cred, însă auto-mistificatoare, mi s-a prezentat ca „să-i examinez cazul psihologic”, pe care și-l credea foarte interesant, rugându-mă totodată să o prezint și savantului doctor Marinescu, în viață pe atunci. Din suferința ei sinceră făcea teatru și căuta vanitate. I-am răspuns pur și simplu că mistifică, și dacă acest lucru îi aduce o mîngâiere personală, el nu poate interesa în niciun chip metapsihica.

5. Un profesor secundar pensionar, autor de lucrări așa-zise metapsihice, remarcabile prin frumoasa hârtie velină a edițiilor, primea „revelații științifice” printr-un medium care scria și vorbea automat. Mi-a spus odată:

— Ieri am discutat personal cu Goethe, sub pseudonimul Rex...

6. Într-o familie distinsă și simpatică de intelectuali (soțul, tânăr inginer), un cunoscut a aruncat într-o zi problema spiritismului și teozofiei. Tânăra, frumoasa și răsfățata soție a devenit subit medium. „Lucra” cu planșeta și alfabetul. Chemat să admir fenomenul, mi-am permis să o întreb dacă am voie să-i leg ochii cu o batistă. Autorizația fiindu-mi acordată cu grație, am bandajat solid privirile ei seducătoare, și vârful planșetei a început să se miște anapoda pe litere, fără niciun sens. Acest incident, și altele, sădind oarecare neîncredere în mintea unei surori mai sceptice, aceasta încercă să explice soțului inginer că totul era o mistificare a surorii ei, și că nicio dovadă obiectivă nu exista asupra realității paranormale a fenomenelor. Zadarnic. Soțul a continuat ședințele cu aceeași încredere fanatică, și probabil că le continuă și azi...

7. Un medic, lucrând într-un cerc numeros de foarte distinși intelectuali, era înșelat în chip grosolan de o femeie simplă, a cărei pretinsă mediumnitate consta din așa-zisele aporturi: obiecte străine de cele din cameră picau pe neașteptate, pe întuneric, în timp ce mediumul se svârcolea pe scânduri, „în transă”. Obiectele erau lucruri mici, care se puteau ascunde în cutele rochiei, sau chiar în gură. „Aportul” adus în ședința la care am asistat eu era un nasture de gheată, ud de salivă. Amicul meu doctor a rămas

EBITS | www.ebits.ro | BOOKS

încrănit și îndurerat, când i-am împărtășit că totul era o banală mistificare. Nu știu dacă a mai continuat ședințele, ori s-a întors pur și simplu la medicină...

Două concluzii psihologice se desprind din cele relatate mai sus:

1. Minciuna așa-zisilor mediumi, desfășurată cu persistență, de multe ori fără niciun interes material, ci doar din vanitatea de a fi priviți, fie chiar numai de către intimii lor, cu o considerație admirativă. Poate să fie pur și simplu plăcerea de a minți: mitomania e mult mai dezvoltată în structura intelectuală umană decât ne-am putea închipui.

2. Dorința de a se orbi, de a crede cu orice preț în existența altei lumi, fie pentru a intra în atingere cu o ființă dragă dispărută de curând, fie pentru a-și asigura conștiința cu privire la nemurirea proprie. Pe om nu-l interesează adevărul care descurajează și îngrozește, ci minciuna care aduce speranța. *Mundus vult decipi*. Lumea vrea să fie înșelată.

Și concluzia științifică:

Chiar intelectuali – precum magistrați, avocați, scriitori, ofițeri – sau oameni de știință pozitivă – ca medici, ingineri – se lasă în mod naiv păcăliți, atunci când cercetează fenomenele paranormale fără metodă de laborator, și mai ales fără spiritul critic pe care ei înșiși îl pretind și-l aplică cu scrupuloasă strictețe în propria lor meserie.

Dar pe iluzii nu se clădește știință. De aceea Știința se compromite în tovărășia spiritismului, care, cu toată baza lui reală, e considerat ca o practică nereserioasă.

Aceasta îl face pe Ernest Haeckel să scrie următoarele, în lucrarea sa apărută în franțuzește sub titlul *Les Merveilles de la Vie*:

„Aceste teorii stranii au aceeași valoare ca și magia, Kabbala Evului Mediu, astrologia și necromanția, explicația viselor și invocarea demonilor.

Exact pe aceeași treaptă trebuie așezat spiritismul și ocultismul modern, precum și toate cărțile și toate revistele ce se ocupă cu aceste chestiuni absolut de prisos. Sunt printre oamenii așa-zisi culți mii de credincioși, care se lasă înșelați de scamatoriile de prestidigitație ale spiritiștilor și mediumilor, și care cred bucuros

URDIS | We know books

ceea ce este de necrezut: spirite zgomotoase, mese mișcătoare, scrieri de psihografi, materializări de spirite de oameni decedați și chiar fotografiile acestor spirite.

Fantezii grosolane, care află crezare nu numai la indivizii ignoranți, ci și la persoane instruite și chiar la unii naturaliști cu imaginația înfierbântată. Degeaba arăți o mulțime de observații că toate aceste operațiuni amăgitoare se sprijină pe o înșelătorie voită, ori pe o adevărată pungășie, ori pe o iluzie: bătrânul proverb își păstrează mereu valoarea: *mundus vult decipi*, lumea vrea să fie înșelată.”

Bineînțeles, Haeckel n-are dreptate, fiindcă fenomenele paranormale reale, produse în laboratoarele științifice, nu sunt fantezii grosolane, nici operațiuni amăgitoare. Însă ședințele de spiritism produse prin cercurile de familie, sunt în general doar plate mistificări.

Și totuși, controlul lor ar fi elementar de simplu. Nu vorbim de controlul fenomenelor complicate din laboratoare, ci de al faptelor, uneori reale, din cercurile pomenite mai sus. Îndeobște, medii familiari lucrează în două feluri:

1. Cu un alfabet, pe care se mișcă un pahar, sub presiunea așa-zisă fluidică a degetelor mediumului și a altor asistenți.

Ca variantă a acestei metode, se folosește o măsuță ușoară, ale cărei picioare bat în mod convențional lovituri, indicând literele alfabetului.

Negreșit, în marea majoritate a cazurilor, așa-zisul medium este acela care mișcă în mod conștient paharul și masa.

2. A doua metodă este vocea automată sau încorporarea: prin vocea mediumului vorbește, vezi Doamne!, un „spirit”, care însă nu e altul decât însuși mediumul, lipsit totalmente de spirit în toate împrejurările. După cum am spus, controlul acestor fenomene este lesne de făcut, și indicăm aici metoda, spre a fi întrebuițată cel puțin de intelectualii și oamenii cu judecată, pentru a nu mai fi amgăgiți în chip grotesc de vulgari șarlatani, care nu sunt în toate cazurile dezinteresați. Iată mijloacele cele mai simple de a controla veracitatea fenomenelor.

a. Dacă mediumul *ignoră*, neavând de unde să le cunoască, faptele relatate de el prin vorbirea automată sau cu ajutorul

paharului, aceste fapte fiind strict personale vreunui asistent și complet secrete, atunci fenomenul e real.

În fapt însă, mediumul familiar simte slăbiciunea fiecărui asistent, cunoaște mortul iubit cu care respectivul ar dori să stea de vorbă, și începe să flecărească pe această temă. Sau îndrugă generalități așa-zise filozofice, de o crasă banalitate, la auzul cărora intelectualii din cerc cad într-o admirație împinsă până la extaz.

b. A doua metodă de control este și mai simplă: dacă mediumul este autentic și fenomenele real paranormale, este îndeajuns să pui mediumului întrebări în mod *mental*, fără glas, și răspunsul adecvat se va produce pe loc.

La ședințele obișnuite însă, nimeni n-ar îndrăzni să facă mediumului de cerc ofensa bănuielii, și nici mediumul n-ar comite imprudența să se lase astfel controlat: mistificarea ar ieși la iveală fără zăbavă.

Ei bine, dacă Știința neagă fenomenele de care se ocupă disciplinele pomenite de Haeckel, este pentru că și magia, și Kabbala, și ocultismul, și spiritismul folosesc o metodă *neștiințifică*, și putem spune fără exagerare *antiștiințifică*, ce inspiră neîncrederea de la întâia luare de contact.

Pentru același motiv, când oameni de știință au început să se ocupe cu metode științifice de fenomenele popularizate de spiritism, ei au simțit nevoia să găsească și un nume nou disciplinei celei noi: și i-au zis, după termenul propus de Charles Richet, *metapsihică*. Nemții o mai numesc psihologie paranormală sau parapsihologie: adică, în amândouă cazurile, o psihologie care se ocupă cu fenomene dincolo sau *alături* de psihologia normală, deci neobișnuite, excepționale.

Astfel, spiritismul rămâne un diletantism, iar metapsihica o știință.

*

Să nu credem însă că îndată ce metapsihica a devenit o știință serioasă și documentară, știința oficială a început să se ocupe de ea. Nu. A continuat să nege, din spirit de rezistență, din mizoneism.

Atitudinea lui Haeckel, acest savant fanatic al monismului materialist, este un exemplu simbolic de atitudinea întregii științe